

Hvor kommer grønlænderne fra, og hvad ret har vi til Grønland?

Af Aviaja Lyberth Hauptmann,

26. september 2014 kl. 08:00

Fra ing.dk

Grønlandsbloggen

I debatten om Grønland er der ingen, der sætter spørgsmålstegn ved grønlændernes ret til dette enorme ressourcerige land. Ikke højt i hvert fald. Grønland hedder jo Grønlændernes land, Kalaallit Nunaat.

Men hvad er grønlændernes historie? Hvor kommer grønlænderne egentlig fra? Hvor længe har de været eneherkere med retten til Grønland og dets ressourcer? Har de nogensinde været det? Det har et nyt spændende genetisk studie fra Københavns Universitet nu givet en ny vinkel på.

Studiet blev for nylig publiceret i det præstige fyldte tidsskrift [Science](#). Studiet med titlen *The genetic prehistory of the New World Arctic* kommer fra Professor Eske Willerslevs gruppe på Center for Geogenetik, Københavns Universitet. Samme gruppe som for nogle år tilbage publicerede et studie på en oldtidsgroenlænder af Saqqaq folkets fulde genom.

Dette nye studie undersøger slægtskab blandt nulevende og fortids-mennesker fra det østlige Sibirien over det amerikanske Arktis til det sydlige Grønland. Prøverne består af DNA fra knogler, tænder og hår fra 169 fortidsmennesker taget enten i felten eller på museer rundt om i det Arktiske område, samt DNA fra nulevende personer bl.a. fra Grønland, hvor man har fravalgt personer med europæisk herkomst i historien. En del af prøverne er blevet aldersbestemt med C14-datering. Her er der en interessant videnskabelig udfordring ved særligt det arktiske folk. Carbondatering går ud fra det princip, at der er en vis andel af C14 isotoper i atmosfæren. Denne andel er dog ikke det samme i havet på det givne tidspunkt. Det betyder at man skal korrigere aldersbestemmelser for ting fra havet. Fordi det arktiske folk i høj grad har levet af havets dyr og derfor består af en stor mængde kulstof fra havet, skal man også korrigere dem, for det man kalder *marine reservoir effect*.

Konklusionerne fra studiet peger på, at de tidligste eskimoer, palæo-eskimoerne som inkluderer bl.a. Saqqaq og Dorset folket, er af samme genetiske oprindelse og udgør et kontinuum af folk, der vandrede over Arktis. Dette er meget anderledes fra tidligere, og i virkeligheden også nuværende, opfattelser af, at Saqqaq folket helt forsvandt. De nyere eskimoer, neo-eskimoerne, forfædrene til de moderne inuit og herunder grønlænderne, er af en anden genetisk oprindelse. Neo-eskimoerne vandrede over Arktis fra Sibirien i en separat bølge fra de tidligere palæo-eskimoer. De eneste tegn på sammenblanding mellem de to folkegrupper, som studiet understøtter, er i den tidligste fase i Alaska. Na Dene indianerne, som man tidligere har troet var i familie med Saqqaq folket, viser sig at

være en helt separat vandring ind i det amerikanske kontinent. Grønlænderne viser sig i studiet at være direkte efterkommere af Thule folket, med kun et meget fjernt slægtskab til Saqqaq og Dorset folket, som fandtes i Grønland for flere tusind år siden. De moderne grønlanderes direkte forfædre har derfor kun været i Grønland siden Thule folkets ankomst mellem år 1100 og 1300, omtrent 100 år senere end Nordboernes ankomst til Grønland.

Nu er det ikke fordi, vi her i verden har tradition for, at dem der var der først, er retmæssige ejere for tid og evighed. Det er USA, hvor jeg i øjeblikket befinder mig, et glimrende eksempel på. Men det er en interessant ny vinkel til det argument, som ofte bliver brugt i den grønlandske politiske top, at grønlanderne har levet i Grønland i tusinder af år og derfor har ret til at bestemme over Grønland. Jeg synes bestemt, at Grønland tilhører grønlanderne. Sådan er det blevet gennem historien. Ligesom man næppe ville begynde at argumentere for, at indianerne alene skal bestemme over Nordamerika. Det er for sent i dag.

Men sandheden er, at det er et usædvanligt privilegium, som det lille grønlandske folk har, at have fået ret til så meget beslutningskraft og råderum på et så enormt og rigt land som Grønland. Personligt kan jeg i hvert fald godt sætte pris på at være født i Nuuk fremfor Beijing. Det gælder både i forhold til fysisk og politisk frihed og rum. Med andre ord, så er vi grønlandere meget heldige, at historien i så høj grad er faldet ud til vores fordel. Sådan som vi står i dag i hvert fald. Stor politisk frihed og med rimelige ressourcer i ryggen. Nogle ville måske endda sige urimeligt store ressourcer i ryggen, når man tænker på den lille befolkning.

Derfor er det også vigtigt, synes jeg, at værdsætte sit privilegium og få det bedste ud af det. Ikke kun for grønlanderne i dag eller i denne generation, men for mange generationer ud i fremtiden, og gerne også for hele verden. Som nævnt før, så er det naivt at tro, at et så lille folk for altid vil få lov til at råde over så store landområder og ressourcer, som Grønland har, uden at resten af verden har en rigtig god grund til at acceptere det.